

Брюксел, 16 септември 2021 г.
(OR. en)

11900/21

Междуетноститутуционално досие:
2021/0293(COD)

TELECOM 339
DIGIT 125
CYBER 236
COMPET 636
RECH 404
PI 83
MI 676
EDUC 298
JAI 988
ENFOPOL 323
COSI 171
CODEC 1221

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	15 септември 2021 г.
До:	Г-н Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2021) 574 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване на политическа програма до 2030 г. „Път към цифровото десетилетие“

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2021) 574 final.

Приложение: COM(2021) 574 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.9.2021 г.
COM(2021) 574 final

2021/0293 (COD)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за създаване на политическа програма до 2030 г.
„Път към цифровото десетилетие“**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2021) 247 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Основания и цели на предложението

На 9 март 2021 г. Комисията прие съобщението „Цифров компас 2030: европейският път за цифровото десетилетие“ (съобщението „Цифров компас“)¹. В него бе представена визия, цели и пътица за успешна цифрова трансформация на Европейския съюз до 2030 г. Тази трансформация е от решаващо значение и за осъществяването на прехода към климатично неутрална, кръгова и устойчива икономика. Амбицията на ЕС е да бъде независим в областта на цифровите технологии в един отворен и взаимосвързан свят и да провежда в тази област политики, които дават възможност на хората и предприятията да се възползват от едно ориентирано към човека, устойчиво и по-проспериращо цифрово бъдеще. Това включва преодоляване на слабостите и зависимостите, както и ускоряване на инвестициите. Съобщението бе в отговор на призива на Европейския съвет за „цифров компас“ и се явява продължение на цифровата стратегия на Комисията от февруари 2020 г.² В него се предлага да се постигне съгласие по набор от цифрови принципи, да се стартират бързо важни многонационални проекти и да се изготви законодателно предложение за определянето на стабилно управление чрез механизъм за мониторинг и сътрудничество с държавите членки, за да се гарантира напредък — всичко това се съдържа в политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ („политическата програма“).

В заключенията си от 25 март 2021 г. Европейският съвет подчерта значението на цифровата трансформация за възстановяването на Съюза, за просперитета, сигурността и конкурентоспособността, както и за благосъстоянието на нашите общества. Съветът подчерта необходимостта от укрепване на технологичния суверенитет на ЕС по самостоятелен и открит начин, като се използват неговите силни страни и се намаляват слабите му страни, както и чрез интелигентни и селективни действия, като се запазят отворените пазари и сътрудничеството в световен мащаб. Той определи съобщението „Цифров компас: европейският път към цифровото десетилетие“ като стъпка към очертаване на цифровото развитие на ЕС през следващото десетилетие. Съветът прикани за бързо преразглеждане с оглед на изготвянето на предвидената политическа програма „Път към цифровото десетилетие“. Освен това той прикани Комисията да разшири набора от политически инструменти на Европейския съюз за цифровата трансформация, както на равнище Европейски съюз, така и на национално равнище, и да използва всички налични инструменти от политиката в областта на промишлеността, търговията и конкуренцията и политиката в областта на уменията, образованието, научните изследвания и иновациите, както и дългосрочни инструменти за финансиране, за да подпомогне цифровата трансформация.

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Цифров компас до 2030 г.: европейският път към цифровото десетилетие“ (COM/2021/118 final/2, 9. 3. 2021 г.)

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, (COM(2020) 67 final, 19. 2. 2020 г.)

В съобщението „Цифров компас“ бе обявено също, че Комисията ще представи набор от принципи и права в цифровата област в тържествена междуинституционална декларация на Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета въз основа на предложение на Европейската комисия. Предложението ще се основава на опита от прилагането на Европейския стълб на социалните права и на неотдавнашните инициативи на държавите членки в тази област, по-специално на декларацията от Лисабон „Цифрова демокрация с цел“, приета по инициатива на португалското председателство на Съвета.

Програмата „Път към цифровото десетилетие“ има за цел да гарантира, че Европейският съюз ще осъществи своите общи и конкретни цели за цифрова трансформация на нашето общество и икономика в съответствие с ценностите на ЕС, като укрепва нашата водеща роля в цифровата област и насърчава ориентирани към човека, приобщаващи и устойчиви цифрови политики, които предоставят на гражданите и предприятията допълнителни възможности за действие и влияние. Целта е цифровата трансформация на ЕС да се осъществи в съответствие с тази визия, като се създаде ясен и структуриран процес на сътрудничество за постигането на такъв резултат.

За тази цел в програмата „Път към цифровото десетилетие“ са определени конкретните цифрови цели, които Съюзът като цяло се очаква да постигне до края на десетилетието, както бе посочено за първи път в съобщението „Цифров компас“. Освен това в съобщението се определя нова форма на управление с държавите членки чрез механизъм за годишно сътрудничество между тях и институциите на Съюза, за да се гарантира съвместното постигане на амбициозната цел на Съюза. Цифровите цели за 2030 г. се основават на четири основни направления: цифрови умения, цифрови инфраструктури, цифровизация на предприятията и на обществените услуги.

В утрешния свят цифровите умения, основни и задълбочени, ще бъдат от първостепенно значение за укрепване на колективната ни устойчивост като общество — само граждани с повече способности и възможности за влияние благодарение на цифровите технологии и работници с високи цифрови умения могат да управляват съдбините си, да бъдат уверени в способностите си и да отстояват своите ценности и предпочитания. Макар че несъмнено целта е цялото население на Европейския съюз да добие основни цифрови умения, следвайки плана за действие по Европейския стълб на социалните права и плана за действие в областта на цифровото образование³, в програмата „Път към цифровото десетилетие“ е предвидено делът на хората на възраст 16—74 години, които притежават поне основни цифрови умения, да достигне 80 % през 2030 г. Освен това с цифровото обучение и образование следва да се подпомагат работещите в придобиването на специализирани цифрови умения с цел те да получат качествени работни места и удовлетворителна за тях кариера. В допълнение, от съществено значение ще бъде преодоляването на големия недостиг на умения в областта на киберсигурността сред работещите в ЕС, тъй като това е важен елемент от защитата на ЕС срещу киберзаплахи. Ето защо, в допълнение към целта за придобиване на основни цифрови умения, определена в плана за действие по Европейския стълб на социалните права, Съюзът трябва да си постави за цел да

³ План за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г. Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера (COM/2020/624 final).

осигури 20 милиона заети ИКТ специалисти в ЕС, като стремежът е двата пола да бъдат представени поравно.

Ако уменията са необходима предпоставка, то съществени фактори за възползването от предимствата на цифровизацията, за по-нататъшното технологично развитие и за водещата роля на Европа в цифровата област са устойчивата цифрова инфраструктура за свързаност, микроелектрониката и способността за обработване на огромни масиви от данни. Отличната и сигурна свързаност за всички и навсякъде в Европа, включително в селските и отдалечените райони⁴, ще позволи на всички европейски граждани и предприятия да се възползват пълноценно от възможностите на цифровото десетилетие. Потребностите на обществото от широколентова връзка за изтегляне и качване непрекъснато нарастват. До 2030 г. мрежите с гигабитова скорост трябва да бъдат достъпни за всички, които се нуждаят или желаят такъв капацитет, и всички населени райони трябва да притежават 5G покритие. Аналогично, микропроцесорите са в основата на повечето ключови, стратегически вериги за създаване на стойност, като например свързани автомобили, телефони, интернет на предметите, високопроизводителни компютри, периферни компютри и изкуствен интелект. По тази причина до 2030 г. производството на най-модерни и устойчиви полупроводници в Европа, включително процесори, следва да съставлява не по-малко от 20 % от световното производство по стойност (което означава производствен капацитет за технологии с размер на структурите под 5 nm, с тенденция към 2 nm и десетократно по-висока енергийна ефективност от днешната). Освен това до 2030 г. в ЕС следва да са разположени 10 000 климатично неутрални периферни възела с висока степен на сигурност⁵, разпределени по начин, който ще гарантира достъп до услуги за данни с ниска латентност независимо къде се намират предприятията.

Освен способстващи фактори, всички споменати технологии ще бъдат в основата на нови продукти, нови производствени процеси и нови бизнес модели, основани на справедливо споделяне на данни⁶ в икономиката на данните. В този контекст нито едно предприятие не може да бъде пренебрегнато. Трансформацията на предприятията ще зависи от способността им бързо и повсеместно да въвеждат нови цифрови технологии, включително в обособените среди на промишлеността и услугите, които понастоящем изостават. Това е особено важно за малките предприятия, които са гръбнакът на европейската икономика. Ето защо до 2030 г. най-малко 75 % от европейските предприятия следва да използват компютърни услуги в облак, големи информационни масиви и изкуствен интелект, а над 90 % от европейските МСП следва да са достигнали поне основно равнище на цифров интензитет. Особено внимание следва да се обърне на най-модерните и революционни иновации с цел удвояване на броя на фирмите „еднорози“ в Европа до 2030 г. чрез увеличаване на непрекъснатия поток иновативни разрастващи се предприятия в ЕС и подобряване на достъпа им до финансиране.

⁴ Дългосрочна визия за селските райони на ЕС (COM/2021/345 final).

⁵ „Периферни възли“ са компютрите, свързани към мрежата и разположени близо до (или във) физическата крайна точка, където се генерират данните. Периферните възли предлагат възможности за разпределено обработване и съхранение на данни с ниска латентност, без да се налага да се предават данни към отдалечен централизиран център за данни или облачна инфраструктура.

⁶ Съгласно принципите на FAIR тези данни по принцип трябва да са откриваеми, достъпни, оперативни съвместими и многократно използваеми (<https://www.force11.org/group/fairgroup/fairprinciples>).

И накрая, но не на последно място, до 2030 г. демократичният живот и обществените услуги онлайн трябва да бъдат напълно достъпни за всички и всеки трябва да се възползва от най-добрата в своя клас цифрова среда, която осигурява лесни за използване, ефективни и персонализирани услуги и инструменти, отговарящи на високи стандарти за сигурност и за неприкосновеност на личния живот. „Управлението като платформа“ е новият начин за изграждане на цифрови обществени услуги⁷. Амбицията е до 2030 г. всички ключови публични услуги да се предоставят онлайн на европейските граждани и предприятия, всички европейски граждани да имат достъп до своите медицински досиета (електронни здравни досиета) и 80 % от гражданите да използват средства за електронна идентификация⁸.

За постигането на тези цели са необходими съвместни усилия от всички държави членки и на равнище ЕС, а при необходимост и съвместни инвестиции. Това ще стане само по хармоничен, приобщаващ и устойчив начин, чрез целенасочено координирано сближаване на равнището на Съюза. Това е целта на новата система за управление, определена в програмата „Път към цифровото десетилетие“.

Тя включва мониторинг и докладване на напредъка в цифровата област, който ще бъде представян в годишни доклади до Европейския парламент и до Съвета относно състоянието на цифровото десетилетие. По този повод Комисията ще споделя стратегическата си оценка на цифровата трансформация на ЕС със Съвета и Парламента и ще препоръчва на държавите членки действия и мерки или ще обсъжда съвместните ангажименти, поети от нея и държавите членки.

За осъществяването на европейската визия за цифровото десетилетие са необходими цифрови способности в четирите направления на цифровия компас, които могат да се реализират, само ако държавите членки и ЕС обединят ресурсите си. Инвестициите в многонационални проекти, които имат необходимия мащаб и критична маса, са от съществено значение, за да може промишлеността да бъде в авангарда на иновациите и да се конкурира в световен мащаб, а Съюзът да укрепва своя технологичен суверенитет. Предизвикателството обаче е да се способства за координацията и да се осигурят ефикасни и бързи процеси, включително „чрез подходящи инструменти за подкрепа на многонационални проекти“, както призова Европейският съвет, за да се създадат стимули за държавите членки да обединят силите си. Въпреки че съществуват редица инструменти, в инструментариума на ЕС липсва възможност за съчетаването на финансиране от държавите членки, бюджета на ЕС и частни инвестиции за целите на задействането и управлението на инфраструктури и услуги от общ интерес извън областта на научните изследвания.

Затова програмата „Път към цифровото десетилетие“ има за цел да подкрепя и координира задействането и управлението на многонационални проекти. В него е предвидена правна структура, която позволява бързото и гъвкаво планиране и изпълнение на проекти, съфинансирани от няколко държави членки, Комисията, групата на ЕИБ, публични и частни инвеститори и други частни субекти, по-специално за разгръщането в няколко държави на широкомащабни цифрови инфраструктури

⁷ Вж. Берлинската декларация от 2020 г. относно цифровото общество и основаното на ценности цифрово управление.

⁸ Предстоящото предложение за европейско пространство за здравни данни ще способства за постигането на тази цел.

и/или услуги, като същевременно гарантира, че те остават отворени за всички заинтересовани държави членки и страни.

Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Настоящата политическа програма „Път към цифровото десетилетие“ допълва, изпълнява и прилага визията, целите и действията, предвидени в съобщението „Цифров компас“, и има за цел да консолидира и гарантира ефективното изпълнение на действията, определени в стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа от 2019 г.⁹ Настоящото предложение е в съгласие и със съобщението на Комисията за актуализиране на новата промишлена стратегия за 2020 г.¹⁰, в което са посочени областите на стратегическа зависимост, които биха могли да породят уязвимости като например недостиг при доставките или рисковете за киберсигурността. Настоящото предложение е в съгласие и със задачите на Обсерваторията за критични технологии, чиято цел е да съдейства за определянето на настоящите и възможните бъдещи стратегически зависимости на Съюза в цифровата област и да допринася за укрепването на неговия цифров суверенитет.

Съгласуваност с други политики на Съюза

Настоящото решение се основава също на съществуващите предложения за политики (например акта за управление на данните¹¹, за цифровите услуги¹², за цифровите пазари¹³ и тези по стратегията за киберсигурност¹⁴) и на бюджетните инструменти на Съюза (например програмите за сближаване, инструмента за техническа подкрепа, програмите „Цифрова Европа“¹⁵, „Хоризонт Европа“¹⁶ и InvestEU¹⁷), както и на изискването за заделяне на минимум 20 % за цифровия преход в рамките на Механизма

⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, (COM(2020) 67 final, 19. 2. 2020 г.)

¹⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Актуализиране на новата промишлена стратегия за 2020 г.: изграждане на по-силен единен пазар за възстановяване на Европа“ (COM(2021) 350 final).

¹¹ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните) (COM(2020) 767 final).

¹² Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно единния пазар на цифрови услуги (Законодателен акт за цифровите услуги) и за изменение на Директива 2000/31/ЕО, (COM(2020) 825 final).

¹³ Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно достъпни и справедливи пазари в цифровия сектор (Законодателен акт за цифровите пазари), (COM(2020) 842 final).

¹⁴ Съвместно съобщение до Европейския парламент и Съвета „Стратегия на ЕС за киберсигурност за цифровото десетилетие“ (JOIN/2020/18 final).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

¹⁶ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

за възстановяване и устойчивост¹⁸. Настоящото предложение е също така в съгласие със Стратегията на ЕС за Съюза за сигурност¹⁹, Програмата на ЕС за придобиване на умения, плана за действие в областта на цифровото образование²⁰ и се основава на доклада от 2021 г. за стратегическото прогнозиране²¹, който подкрепя визията за глобално лидерство на ЕС през десетилетията до 2050 г.

Настоящото предложение е в съответствие и с инициативите, представени от Комисията в рамките на пакета за Европейския зелен пакт²².

Политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ се отнася само за държавите — членки на ЕС, но успоредно с нея ще продължи сътрудничеството с трети държави, както е посочено и в съобщението „Цифров компас“. По-специално сътрудничеството със съседните държави и с партньорите, обхванати от процеса на разширяване на ЕС, ще се отнася и до важни аспекти на политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ и ще се основава на нея, като проправя пътя към пълна интеграция, където това е целесъобразно.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

Правно основание

Правното основание на настоящото решение е член 173, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В член 173, параграф 3 от ДФЕС е предвидено, че Европейският парламент и Съветът, в съответствие с обикновената законодателна процедура и след като се консултират с Икономическия и социален комитет, може да вземат решения за специфични мерки в подкрепа на действията на държавите членки, за да се гарантира, че са налице необходимите условия за конкурентоспособност на промишлеността на Съюза. Това правно основание е подходящо, като се има предвид, че целта на настоящото решение е да се ускори цифровата трансформация на промишлеността на ЕС, да се укрепи цифровият суверенитет, да се повиши промишленият капацитет, да се способства за развитието на иновативни стартиращи предприятия и малки и средни предприятия (МСП) и да се насърчат новите инвестиции в иновации, научни изследвания и технологично развитие.

В този контекст е особено важно, че в Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост са предвидени реформи и инвестиции в цифрови технологии, инфраструктура, умения и процеси, за да се повиши конкурентоспособността на Съюза в световен мащаб и да се спомогне за неговата по-голяма устойчивост, иновативност и по-малка зависимост чрез диверсифициране на ключови вериги за доставки. Реформите

¹⁸ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

¹⁹ Съобщение относно Стратегията на ЕС за Съюза за сигурност (COM/2020/605 final).

²⁰ Съобщение на Комисията — План за действие в областта на цифровото образование 2021—2027 г. (COM/2020/624 final).

²¹ Доклад за стратегическо прогнозиране за 2021 г. — Капацитетът и свободата на действие на ЕС (COM(2021) 750 final, 8.9.2021 г.)

²² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_bg.

и инвестициите следва по-специално да насърчават цифровизацията на услугите, развитието на цифровата инфраструктура и на инфраструктурата за данни, клъстерите и цифровите иновационни центрове, и отворените цифрови решения. Цифровият преход следва също така да стимулира цифровизацията на МСП. Инвестициите в цифрови технологии следва да зачитат принципите на оперативна съвместимост и енергийната ефективност и да са съобразени със защитата на личните данни, да дават възможност за участие на МСП и на новосъздадени предприятия и да поощряват използването на решения с отворен код.

Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Инициативата е в област на споделена компетентност, в която следва да се решават важни трансгранични и транснационални проблеми.

Цифровата трансформация засяга всички области на политиката и изисква съвместни действия от различни заинтересовани страни, както и участието на държавите членки, включително трансгранично. Предизвикателствата пред постигането на целите и задачите ще изискват бърз и координиран отговор на равнище ЕС. Поддържането на общи принципи и цели, обединяването на ресурси, изграждането на капацитет и широкото разгръщане в целия Съюз могат да укрепят цялата икономика на ЕС и да позволят на Съюза да се конкурира в световен мащаб и да създаде рамка за глобална цифрова трансформация, базирана на основните европейски ценности и права. Ако не се инвестира, не се внедряват технологии и не се развиват цифровите умения на гражданите, за да им се даде възможност да се възползват пълноценно от цифровите технологии, това би могло да ограничи способността на ЕС да се справи с неотложните предизвикателства, свързани с климата и други аспекти на устойчивостта.

Действията на равнище ЕС очевидно са най-доброто средство за стимулиране на европейските участници да постигнат общи виждания, цели и задачи и да приемат общи технологични пътни карти, които да станат основа за световни стандарти и норми. Това е от ключово значение за реализирането на икономии от мащаба и обхвата, както и за създаването на критичната маса, необходима за изграждане на авангарден капацитет, като по този начин се ограничава (ако не и избягва) фрагментирането на усилията в ЕС и неоптималните национални решения.

Очаква се тази нова форма на управление чрез рамка за докладване и функционален механизъм за мониторинг и сътрудничество между държавите членки и Комисията да донесе по-широки икономически, социални и екологични ползи за държавите членки и за заинтересованите страни. Надеждният механизъм за мониторинг и сътрудничество ще помогне да се гарантира колективното постигане от ЕС и неговите държави членки на целите на цифровото десетилетие и съвместното намиране на координирани и ефективни решения на общите предизвикателства по достъпен начин. Обхватните дейности за докладване ще осигурят прозрачност за всички заинтересовани страни. Това е наложително с оглед на значителните инвестиции, необходими за цифровата трансформация през следващото десетилетие.

Пропорционалност

Настоящото предложение се основава на съществуващи политически инициативи и правни уредби и е пропорционално за постигането на неговите цели и задачи. На първо място, настоящата политическа програма допълва съобщението „Цифров компас“, с

което беше обявена нейната подготовка и което е изцяло одобрено от Европейския съвет.

Освен това то не надхвърля необходимото за постигане на неговите общи и конкретни цели, тъй като с него се създава нов механизъм за структурирано и прозрачно сътрудничество между държавите членки и Комисията, което следва да доведе до въвеждането на съгласувани политики, мерки и действия на национално равнище и на равнището на Съюза. Освен това в настоящото предложение е предвидено, че Комисията може да препоръчва на държавите членки политики, мерки и действия, които да бъдат предприети на равнището на Съюза и на национално равнище, по-специално на онези държави членки, в които напредъкът към поставените цели и задачи е недостатъчен или са установени пропуски въз основа на доклада за състоянието на цифровото десетилетие и последвалия процес на сътрудничество. Когато дадена държава членка не успее да приеме корекции в националната си стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие, като вземе предвид препоръките от Комисията политики, мерки и действия, или когато причините, поради които не е направила това, се считат за недостатъчни, Комисията може да приеме препоръка, включваща конкретен анализ на това как този пропуск би могъл да повлияе на постигането на целите и задачите в цифровата област на равнището на Съюза. Държавите членки следва да вземат предвид тези препоръки в максимална степен, а когато решат да не предприемат действия по дадена препоръка или по съществена част от нея, те следва да посочат мотивите си и да ги оповестят публично.

Избор на инструмент

В съобщението „Цифров компас“ се говори за цифров компас под формата на политическа програма в цифровата област, която да бъде приета от Европейския парламент и Съвета по обикновената законодателна процедура.

Като се има предвид, че политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ е адресирана главно към държавите членки и създава механизъм за сътрудничество между Комисията и държавите членки, най-подходящият правен инструмент е решението. Решението ще направи задължителен механизма за мониторинг и сътрудничество, който включва Комисията и държавите членки и е насочен към оказването на подкрепа и постигането на ориентировъчните цели на ЕС, определени в решението. Решението има незабавно пряко действие за тези, до които е адресирано.

По тази причина се предлага политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ да бъде приета под формата на решение на основание член 288, параграф 4 от ДФЕС. Такова решение е задължително в своята цялост и в него се посочват адресатите на решението, като то е задължително само за тях.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Консултации със заинтересованите страни

Комисията насърчи заинтересованите страни и гражданите да изразят мнението си по целта и обхвата на политическата програма, както и по конкретните мерки на програмата и взе предвид получените становища. Комисията публикува пътна карта²³ за четиринадесетмесечен период за представяне на становища (24 юни—22 юли 2021 г.). Освен това Комисията стартира шестседмична целенасочена обществена консултация²⁴ (22 юни—3 август 2021 г.), за да даде възможност на всички заинтересовани страни да се произнесат, както и за да измери и осигури подкрепата на множество заинтересовани страни при разработването на тази политическа програма. Освен това в платформата Futurium²⁵ беше създадено пространство за взаимодействие със заинтересованите страни по конкретни въпроси. С цел да осигури възможно най-широко участие на всички съответни заинтересовани страни, включително представители на промишлеността, обществеността, Европейския парламент и държавите членки, Комисията също така организира проява на високо равнище („Цифрова асамблея“ на 1 юни), участва в междуинституционална дискусия със съзакондателите (Европейския парламент и Съвета) и проведе консултации с Европейския икономически и социален комитет и европейския Комитет на регионите.

Участвалите в консултациите заинтересовани страни като цяло подкрепиха инициативата на Комисията и нейното намерение да въведе в действие амбицията на ЕС в цифровата област чрез конкретен механизъм за мониторинг и докладване. Те подкрепят Комисията в предприемането на следващата стъпка — създаването на специален механизъм за мониторинг и сътрудничество, чрез който да се организира сътрудничеството между институциите на Съюза и държавите членки. Съществуващите структури, системи за мониторинг и системи за докладване следва да бъдат съгласувани и укрепени на равнище ЕС, поради което структурираното сътрудничество, мониторингът и докладването на напредъка на равнището на Съюза биха имали значителна добавена стойност към общата визия за Европа, подготвена за цифровата ера.

Много участници изтъкнаха, че успехът на цифровата трансформация е тясно свързан с технологиите, посочени в цифровия компас. Избраните основни направления са важни, добре балансирани и достатъчно конкретни. Те считат, че с предстоящата политическа програма ще бъде въведен нов механизъм за мониторинг и сътрудничество за тясно сътрудничество и ефективна координация между Комисията и държавите членки. Този стратегически подход е от съществено значение за създаването на подходящи връзки между държавите членки на политическо и експертно равнище с цел успешното изпълнение на многонационални проекти. Участниците смятат, че освен за целите държавите членки и Комисията следва да полагат повече усилия за насърчаване и координиране на инвестициите на равнище ЕС, съсредоточени върху няколко

²³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13089-Policy-programme-Digital-Decade-Compass_bg.

²⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/consultation-and-discussion-forum-eus-2030-digital-decade-vision>.

²⁵ <https://futurium.ec.europa.eu/en/digital-compass>.

приоритета, произтичащи от по-широката програма на ЕС в цифровата област. С цел да се осигури пълна и успешна цифрова трансформация в целия ЕС да се облагодетелстват европейските граждани, предприятия и държавна администрация, е необходима цялостна и адаптирана регулаторна рамка. Тя ще осигури необходимата видимост и сигурност с цел частните и публичните субекти да приложат лостовите за постигане на общите цифрови цели на ЕС за 2030 г. Много от участниците смятат, че подкрепата и насърчаването на взаимното сътрудничество и споделянето на най-добри практики между държавите членки е приоритетно действие за ускоряване на напредъка към целите на цифровото десетилетие.

Някои участници също така подчертаха, че приоритет следва да получи приносът към обществени цели от по-висок порядък, като се гарантира, че въздействието на цифровата трансформация върху обществените цели следва да се оценява редовно, тъй като качеството и посоката на цифровия растеж също са важни и трябва да бъдат гарантирани чрез стратегически приоритети и принципи, които ще се използват заедно с количествените показатели. Мнозина подчертаха, че в рамките на цифровата трансформация е важно да се вземе предвид и да се направи по-добра оценка на въздействието на цифровизацията върху околната среда, за да се намали това въздействие, като в същото време цифровите технологии подкрепят прехода към зелена икономика.

Събиране и използване на експертни становища

За да обоснове подхода, предложен в съобщението „Цифров компас“ и конкретизиран с настоящата политическа програма „Път към цифровото десетилетие“, Комисията се опря на солиден и широк набор от доказателства.

Що се отнася до целите и показателите, политическата програма разчита най-вече на усъвършенстван вариант на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) — съставен индекс, който се използва за мониторинг на цифровото представяне на Европа и за проследяване на развитието на конкурентоспособността на държавите — членки на ЕС, в цифровата област, включително чрез анализ на националните цифрови политики. Ключовите проучвания за събиране на данни за DESI относно широколентовото покритие и цените, сравнителният анализ на електронното управление и бизнес проучването също допринасят за събирането на съответните данни. Цялостен поглед върху цифровите слабости и възможности на ЕС, свързани и с други измерения на устойчивостта (екологични, социални и икономически и геополитически), се предоставя от информационните табла за издръжливост в цифровата област²⁶.

Наред с многото други проучвания, посочени в съобщението, в проучване, публикувано от McKinsey през септември 2020 г.²⁷, е представен актуален и задълбочен анализ на предизвикателствата пред ЕС в областта на цифровата трансформация и на действията, необходими за постигането на максимални резултати от нея.

²⁶ Информационни табла за издръжливостта | Европейска комисия (europa.eu).

²⁷ Доклад на McKinsey, озаглавен „[Shaping the digital transformation in Europe](#)“ („Формиране на цифровата трансформация в Европа“), септември 2020 г.

Оценка на въздействието

В съответствие с насоките в набора от инструменти за по-добро регулиране Комисията счете, че не е необходима оценка на въздействието и вместо това предостави работен документ на службите на Комисията, който да придружава предложението за решение. В съобщението „Цифров компас до 2030 г.: европейският път за цифровия компас“, което беше одобрено от Европейския съвет, вече беше очертан подробен механизъм за мониторинг и сътрудничество и този механизъм беше стриктно следван в предложението за решение. Тъй като в съобщението бяха твърдо определени редица елементи (например цели, механизъм за мониторинг и сътрудничество, рамка за изпълнението на многонационални проекти), оставаше много ограничено пространство за маневриране по отношение на вариантите на политиката, чийто анализ е в основата на оценката на въздействието.

В съответствие със съобщението, в предложеното решение се изброяват общи цифрови цели в четири основни направления, за да може амбицията на ЕС за успешно цифровизиран Съюз до 2030 г. да бъде изразена в общи конкретни цели. В предложеното решение се посочва само как ще се измерват целите. Освен това за новата форма на управление чрез механизма за мониторинг и сътрудничество ще се разчита най-вече на съществуващия DESI — съставен индекс за мониторинг на представянето на ЕС в цифровата област, който ще бъде усъвършенстван, за да отрази новите цели. Макар че в предложеното решение се предвижда механизъм за мониторинг и сътрудничество, който има за цел да създаде условия за мониторинг на напредъка към постигането на целите, евентуалните конкретни действия, които може да бъдат предложени вследствие на мониторинга, ще бъдат резултат единствено от итеративен процес на сътрудничество между Комисията и държавите членки, който ще се осъществява впоследствие под формата на препоръчани действия. Тъй като конкретните действия по необходимост ще могат да бъдат определени едва след установяването на механизма за мониторинг и сътрудничество, и по-специално като резултат от процеса на мониторинг, точното въздействие на програмата в този конкретен аспект не може да бъде определено предварително.

Тъй като радиочестотният спектър е съществен фактор за постигането на напредък към целите на цифровото десетилетие, по-специално за изграждането на сигурна, ефективна и устойчива цифрова инфраструктура, държавите членки следва също така да докладват за приетите и бъдещите си политики и мерки по отношение на наличността и възможностите за използване на радиочестотния спектър от съществуващите потребители и от потенциалните инвеститори и оператори. Комисията би могла да предостави насоки за това как най-добре да се организират тези политики и мерки, за да се постигнат общите и цифровите цели, определени с настоящото решение. Това не засяга възможността Комисията да предлага нови стратегически насоки или механизми на политиката в областта на радиочестотния спектър съгласно член 4, параграф 4 от Директива (ЕС) 2018/1972 от 11 декември 2018 г.

В политическата програма „Път към цифровото десетилетие“ е предвиден и механизъм на правна структура, която да позволява бързо и гъвкаво създаване и изпълнение на многонационални проекти, по-специално на широкомащабни цифрови инфраструктури и/или услуги, разгърнати на територията на няколко държави. Следва да бъде възможно съчетаването на средства от централно управлявана програма на Съюза с ресурси, заделени от държавите членки, включително, при определени условия, вноски от Механизма за възстановяване и устойчивост, както е обяснено в част 3 от насоките на

Комисията до държавите членки относно планове за възстановяване и устойчивост²⁸. В правната структура ще са предвидени стандартни условия, уреждащи общи въпроси, като управлението на проекта, отговорността и собствеността, управлението на данните, както и обединяването на множество източници на финансиране, които могат да включват, наред с другото, програми на Съюза под пряко и непряко управление, вноски на държавите членки и частно финансиране. Това ще представлява възможност за изпълнението на многонационални проекти, като механизмът ще остане доброволен за държавите членки. В настоящата политическа програма няма да бъдат определени точните подробности относно финансирането, изпълнението и участието в конкретни проекти, както и специфичните области. Те ще бъдат известни едва през следващите години и ще зависят от подкрепата на държавите членки.

Както е видно от гореизложеното, в предложението не са предвидени конкретни варианти на политика по същество, а по-скоро методическа и управленска рамка, която не разглежда бъдещи конкретни мерки, основани на нея. Подробностите относно въздействието на предложената рамка зависят от нейното по-нататъшно прилагане (и съответно въвеждане в действие) на равнище ЕС и на национално равнище. Въз основа на гореизложеното Комисията обобщи съществуващите доказателства в работен документ на службите на Комисията, който придружава предложението. По-специално по отношение на многонационалните проекти в работния документ е посочено, първо, че е необходима процедурна рамка за ускоряване на изпълнението на многонационални проекти и второ, че на държавите членки следва да се предостави възможност за изпълнение на такива проекти чрез нов инструмент, който може да се използва, когато никой от съществуващите инструменти не е подходящ за даден многонационален проект. Този нов инструмент, а именно консорциум за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ), не включва създаването на нов орган на Съюза и не е насочен към един конкретен многонационален проект, а към преодоляването на липсата в инструментариума на ЕС на възможност за съчетаване на финансиране от държавите членки, бюджета на ЕС и частни инвестиции за целите на изграждането и експлоатацията на инфраструктури и услуги от общ интерес извън областта на научните изследвания.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на ЕС. По-специално новите задачи на Комисията, свързани с ролята ѝ на ускорител на многонационални проекти, ще бъдат изпълнявани с ресурсите, които иначе биха били изразходвани за подкрепа на отделни проекти на държавите членки в областите, обхванати от многонационалните проекти. Чрез обединяването на тези фрагментирани ресурси ще се постигне повишаване на ефективността без допълнителни разходи за бюджета на Съюза.

²⁸ Брюксел, 22.1.2021 г., SWD (2021) 12 final.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване

Начините за мониторинг на изпълнението, оценяване и докладване са посочени по-подробно в описанието на конкретната разпоредба по-долу. По същество Комисията ще докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за напредъка по отношение на програмата „Път към цифровото десетилетие“ чрез **доклад за състоянието на цифровото десетилетие**. Този доклад на свой ред задейства механизъм за мониторинг и сътрудничество между Комисията и държавите членки, който е представен по-подробно в описанието на конкретните разпоредби по-долу.

Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението

Предметът и обхватът на решението са определени в **член 1**, с който се създава политическата програма „Път към цифровото десетилетие“, включително свързаният с нея механизъм за мониторинг и сътрудничество. В **член 2** се описват общите цели на решението, които се състоят от насърчаване на ориентирана към хората, сигурна и отворена цифрова среда, укрепване на колективната устойчивост на държавите членки, осигуряване на сигурна и достъпна цифрова инфраструктура, насърчаване на широкото въвеждане на цифров капацитет и прилагането му на практика, осигуряване на достъпност на демократичния живот и обществените услуги онлайн, гарантиране, че цифровите инфраструктури и технологии ще стават по-устойчиви и ще използват по-ефективно енергията и ресурсите, както и че всички съществуващи политики, които са от значение за постигането на цифровите цели, ще бъдат вземани предвид, за да допринасят пълноценно за цифровия преход.

Член 3 съдържа определения на някои от термините, използвани в решението.

В **член 4** са посочени целите, по отношение на които институциите на Съюза и държавите членки следва да си сътрудничат, като те са разпределени в четири „основни направления“, а именно: квалифицирано в цифровата област население и висококвалифицирани специалисти по цифровите технологии, сигурни и производителни устойчиви цифрови инфраструктури, цифрова трансформация на предприятията и цифровизация на обществените услуги. Четирите основни направления се състоят от различни измерения и подизмерения. Целите трябва да бъдат преразгледани от Комисията до юни 2026 г., за да бъде отчетено технологичното, икономическото и общественото развитие.

Напредъкът към целите на равнището на Съюза ще бъде наблюдаван (**член 5**) чрез индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI). За тази цел част от измеренията и показателите на DESI ще бъдат приведени в съответствие с целите, определени в решението. Мониторингът за постигането на целите за 2030 г. се основава на ключови показатели за ефективност, установявани от Комисията в DESI на годишна база след консултации с държавите членки, както и на прогнозни траектории на равнище ЕС, определяни от Комисията в тясно сътрудничество с държавите членки. На Комисията се предоставя правомощието чрез акт за изпълнение да определя списъка на ключовите показатели за ефективност, необходими за мониторинга на всяка от цифровите цели, когато това е необходимо за ефективността на мониторинга или за отчитането на технологичното развитие. Мониторингът би могъл да включва и „оценка в цветовете на светофара“ — система за докладване, при която цветовете на светофара (т.е. зелен, жълт и червен) показват, въз

основа на съпоставка с прогнозната тенденция, дали действителните тенденции, наблюдавани на равнището на Съюза, водят до постигането на целта за даден ключов показател за ефективност.

Както е предвидено в **член 6**, Комисията ще докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за напредъка по отношение на цифровата трансформация чрез доклад за състоянието на цифровото десетилетие. В този доклад ще бъде включен DESI. Докладът ще обхваща цифровия преход, по-специално напредъка към визията за 2030 г. и съответните цифрови цели, както и по-общото състояние по отношение на спазването на общите цели и на принципите в цифровата област, залегнали в [да се въведе заглавието на тържествената декларация]. Докладът ще включва също така препоръчителни политики, мерки и действия, адресирани до държавите членки, както и съвместни ангажименти, предложени и поети от Комисията и държавите членки. В доклада Комисията може да посочва препоръчителни действия по отношение на политиките, мерките и действията, които да бъдат предприети от държавите членки в областите, където напредъкът по отношение на цифровите цели се счита за недостатъчен, и които следва да бъдат включени в националните стратегически пътни карти на държавите членки за цифровото десетилетие. Всяко такова препоръчано действие ще е съобразено с резултатите от диалога за сътрудничество, включително коментарите, направени от държавите членки след предишния доклад. По-специално Комисията може да предлага прилагането на конкретни регулаторни мерки или публични интервенции за насърчаване на допълнителни инвестиции в цифрови технологии и капацитет, включително чрез разработването на многонационални проекти.

В **член 7** се предвижда, че най-късно пет месеца преди публикуването на доклада за състоянието на цифровото десетилетие държавите членки следва да представят на Комисията национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие („национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие“). В своите пътни карти държавите членки ще очертаят основните съществуващи и планирани политики, мерки и действия за постигане на целите и задачите на цифровото десетилетие; прогнозни национални траектории въз основа на насоки, предоставени от Комисията в тясно сътрудничество с държавите членки; график за изпълнение на планираните политики, мерки и действия, включително оценка на това кога се очаква тези политики и мерки да доведат до резултати по отношение на постигането на целите; общ преглед на инвестициите, необходими за постигане на целите, задачите и приноса, посочени в националните пътни карти, както и обща оценка на източниците на тези инвестиции. Националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие може да включват и предложение за един или повече многонационални проекти. Ако е необходимо, за да се вземат предвид констатациите в годишния доклад за състоянието на цифровото десетилетие, държавите членки следва да представят корекция на своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, състояща се от политики, мерки и действия, които те възнамеряват да предприемат, за да способстват за напредъка в областите, за които се отнасят цифровите цели. Комисията ще предостави насоки, за да помогне на държавите членки да изготвят своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, включително за съчетаването на прогнозните траектории на Съюза и националните траектории и за това как държавите членки следва да превърнат прогнозните траектории на Съюза в национални траектории, които са съобразени с разликите между отделните държави по отношение на отправните точки, ресурсите, сравнителните предимства и други важни фактори.

В **член 8** е предвидено годишно сътрудничество между Комисията и държавите членки, за да се гарантира постигането на целите и задачите на цифровото десетилетие чрез съчетание от инициативи на Съюза и съответни национални политики, като се отчитат трансграничните измерения на политиките в цифровата област и целите на Съюза като цяло, по-специално развитието на вътрешния пазар. Държавите членки и Комисията ще си сътрудничат тясно, за да определят начини за отстраняване на недостатъците в областите, в които напредъкът е недостатъчен за постигането на една или повече цифрови цели или в които последният доклад за напредъка и наличните данни показват съществуването на значителни пропуски и недостатъци. В този контекст държавите членки ще бъдат задължени да представят политиките и мерките, които са планирали, приели или приложили.

Като част от диалога за сътрудничество Комисията и държавите членки ще разгледат също така как те заедно и поотделно са изпълнили препоръчаните политики, мерки и действия, включени в доклада от предходната година. Оценката ще обхваща ефектите от действията и мерките на държавите членки и/или ще съдържа прогноза за това кога е вероятно да възникнат такива ефекти. Тя ще обхваща и необходимостта от приемане на мерки или действия, с които да се коригират или допълват вече съществуващите.

По всяко време на годишното сътрудничество Комисията и една или повече държави членки ще могат да поемат съвместни ангажimenti, включително за създаване на многонационални проекти, и да съгласуват мерки и действия на равнището на Съюза и на национално равнище, като вземат предвид, *inter alia*, изпълнението на други политики и инициативи в цифровата област. Тези съвместни ангажimenti и други мерки ще бъдат предприемани с цел напредък в осъществяването на целите на цифровото десетилетие съгласно прогнозните траектории, посочени в доклада за състоянието на цифровото десетилетие. Комисията и отделните държави членки ще могат да поискат провеждането на среща между Комисията и държавите членки. Такава среща ще се провежда по-специално в случаите, когато дадена държава членка предлага да предприеме нов многонационален проект или съвместно действие, изискващо участието на други държави членки. Съответните държави членки или Комисията ще могат също така да поискат започването на процес на партньорска оценка.

Член 9 дава възможност на Комисията да приеме конкретни препоръки, в случай че дадена държава членка не измени своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие в съответствие с препоръчаните политики, мерки и действия, нито пък предостави достатъчно обяснения защо не възнамерява да предприеме препоръчаните действия. Съответната държава членка ще бъде задължена да вземе предвид в максимална степен отправената препоръка и да обясни как възнамерява да я изпълни. Отправяните от Комисията препоръки ще бъдат предавани на Европейския парламент и на Съвета. Препоръчаните от Комисията политики, мерки и действия, съдържащи се в доклада, а също и конкретните препоръки на Комисията, следва да допълват последните специфични за всяка държава препоръки, отправени в контекста на европейския семестър.

Сътрудничеството между Комисията и държавите членки ще се осъществява открито, ефективно и прозрачно чрез подходяща структура, създадена от Комисията (**член 10**). Тази структура ще служи и като форум за партньорска оценка между държавите членки. Освен това, за да осигурят прозрачност и участие на обществеността, Комисията и държавите членки ще взаимодействат и с всички заинтересовани страни

(включително на национално, регионално и местно равнище, по-специално с органите на държавите членки за цифрова трансформация на общественения сектор, както и със социалните партньори, гражданите и гражданското общество) (**член 11**).

В **член 12**, с който започва набор от разпоредби относно многонационалните проекти, се определят целите, които характеризират тези проекти. Целите на най-високо равнище включват приноса на проекта за постигането на целите за цифрова трансформация на Съюза до 2030 г. След това те се превръщат в по-оперативни изисквания. С член 12 Комисията се оправомощава да отправя препоръки за създаването на многонационален проект или да покани държава членка да участва в многонационален проект, и е предвидена възможност за създаване на многонационален проект или за присъединяване към него като съвместен ангажимент. Ориентировъчният списък на възможните области на дейност, в които могат да бъдат създавани многонационални проекти, е даден в **приложението**.

Правилата за подбор и изпълнение на многонационални проекти са определени в **член 13**. На първо място в този член е предвидено включването от Комисията на приложение към доклада за състоянието на цифровото десетилетие, в което тя представя стратегическите принципи и приоритети при изпълнението на многонационални проекти и актуален списък на проектите, избрани за изпълнение. На второ място е представен отворен списък на възможни инструменти за изпълнение. Ако бъдат избрани съществуващи инструменти за изпълнение, правилата, приложими за тези инструменти, не се променят с настоящото решение и трябва да бъдат спазвани изцяло.

Процедурната рамка за ускоряване на изпълнението на многонационални проекти е определена в **член 14**. Предвижда се двуетапен механизъм за координация, който ще се прилага в тясно сътрудничество между Комисията и държавите членки. Като първа стъпка всички държави членки ще бъдат поканвани да изразят своя интерес към изпълнението на конкретни многонационални проекти. Като втора стъпка, при условие че има достатъчен интерес от страна на държавите членки, Комисията ще предоставя насоки относно механизма за изпълнение, който счита за най-подходящ за изпълнението на даден проект, както и относно други стратегически аспекти на неговото изпълнение. По време на изпълнението на проекта може също да се предоставя техническа помощ и други видове подкрепа.

В **член 15** е предвиден механизъм за изпълнение под формата на консорциум за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ). Очаква се КЕЦИ да се използва главно за многонационални проекти, които не могат да бъдат изпълнени в рамките на съществуващите механизми за изпълнение. Както е предвидено по-нататък в същия член, КЕЦИ ще има статут на юридическо лице. Това означава, че при кандидатстването за безвъзмездни средства от Съюза заявител е самият КЕЦИ и по принцип КЕЦИ трябва да кандидатства самостоятелно, като представи своите предложения по процедура за внасяне на предложения или по покана от страна на предоставящия орган. С изключение на случая, когато е сключено споразумение за отпускане на безвъзмездни средства на няколко бенефициери, заявлението не може да бъде подадено от трета страна, например от държава членка от името на КЕЦИ.

В **член 16** е предвидено, че КЕЦИ може да бъде създаден по искане на държавите членки с решение на Комисията, прието по процедурата на комитет.

В следващите членове са установени правилата, необходими за безпрепятственото и гъвкаво функциониране на КЕЦИ. С **член 17** се уреждат правилата за членство, според които държавите членки, които предоставят финансови или нефинансови средства, са членове с право на глас, а други държави членки могат да бъдат наблюдатели. В **член 18** е предвиден механизъм за управление, в който Комисията има право на вето при строго описани обстоятелства. В **член 19** са посочени минималните изисквания, на които трябва да отговарят уставите.

И накрая, приложимите към КЕЦИ правила за отговорността са определени в **член 20**, тези за приложимото право и компетентността — в **член 21**, правилата за ликвидация — в **член 22**, а тези за докладването и контрола — в **член 23**.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за създаване на политическа програма до 2030 г.
„Път към цифровото десетилетие“**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В съобщението си „Цифров компас до 2030 г.: европейският път към цифровото десетилетие“ от 9 март 2021 г.³ (съобщението „Цифров компас“) Комисията изложи своята визия за 2030 г. за предоставяне на гражданите и предприятията на повече възможности за действие и влияние чрез цифровия преход. Пътят на Съюза към цифровата трансформация на икономиката и обществото следва да включва цифров суверенитет, приобщаване, равенство, устойчивост, издръжливост, сигурност, подобряване на качеството на живот, зачитане на правата и стремежите на гражданите, и да допринася за динамична, ефективна по отношение на ресурсите и справедлива икономика и общество на Съюза.
- (2) В изявлението си от 25 март 2021 г. Европейският съвет определи съобщението „Цифров компас“ като стъпка към очертаване на цифровото развитие на Европа през следващото десетилетие и потвърди изложената в него визия, включително

¹ ОВ С , , стр. .

² ОВ С , , стр. .

³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Цифров компас до 2030 г.: европейският път към цифровото десетилетие“ (COM(2021/118) final/2).

идеята за политическа програма със стабилна структура на управление и рамка за създаване на условия за изпълнението на многонационални проекти, необходими за цифровия преход на Европа в области от критично значение. Съветът също така прикани Комисията да разшири набора от политически инструменти на Европейския съюз за цифровата трансформация, както на равнище Европейски съюз, така и на национално равнище, и да използва всички налични инструменти от политиката в областта на промишлеността, търговията и конкуренцията и политиката в областта на уменията, образованието, научните изследвания и иновациите, както и дългосрочни инструменти за финансиране, за да способства за цифровата трансформация.

- (3) Както е посочено в съобщението на Комисията за актуализиране на новата промишлена стратегия за 2020 г.⁴, необходимо е Европейският съюз да определи системите от критични технологии и стратегическите сектори, да се справи със стратегическите слабости и високорисковите зависимости, които биха могли да доведат до недостиг при доставките или до рискове за киберсигурността, както и да насърчава цифровия преход. Това подчертава значението на това държавите членки да обединят усилията си, а тези на промишлеността да бъдат подкрепени с цел прекратяване на въпросните зависимости и развитие на стратегически капацитет. Това съответства също на анализа в доклада за стратегическите перспективи за 2021 г.⁵ В рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост и на подготовката на националните планове за възстановяване и устойчивост Комисията насърчи държавите членки да координират усилията си в полза на многонационални проекти в цифровата област. Опитът показва, че е необходимо Комисията да подкрепя усилията за координация на държавите членки, а Съюзът да разполага с механизми за изпълнение, които улесняват съвместните инвестиции, за да могат да се реализират многонационални проекти. Във връзка с други инициативи на Комисията, като например тази за обсерваторията за критични технологии⁶, следва да бъде създадена управленска структура за изпълнение на заложеното в съобщението „Цифров компас“, която да спомага за определянето на настоящите и възможните бъдещи стратегически зависимости на Съюза в цифровата област и да допринася за укрепването на неговия цифров суверенитет.
- (4) В съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт⁷ се подчертава, че Европа следва да използва потенциала на цифровата трансформация, която е ключов фактор за постигане на целите на този пакт. Съюзът следва да насърчава необходимата цифрова трансформация и да инвестира в нея, тъй като цифровите технологии са решаващ фактор за постигане на определените в Европейския зелен пакт цели в множество различни сектори. Цифровите технологии, като

⁴ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Актуализиране на новата промишлена стратегия за 2020 г.: изграждане на по-силен единен пазар за възстановяването на Европа“, (COM(2021) 350 final, 5.5.2021 г.)

⁵ Доклад за стратегическо прогнозиране за 2021 г. — Капацитетът и свободата на действие на ЕС (COM(2021) 750 final, 8.9.2021 г.).

⁶ План за действие относно синергии между гражданската, отбранителната и космическата промишленост (COM(2021) 70 final, 22.02.2021 г.), действие 4.

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Европейският зелен пакт“ (COM/2019/640 final, 11.12.2019 г.).

изкуствен интелект, 5G, изчисленията в облак и периферните изчисления, както и интернет на предметите, могат да ускорят и подсилят максимално въздействието на политиките за справяне с изменението на климата и за опазване на околната среда. Цифровизацията предоставя също така нови възможности за отдалечено наблюдение на замърсяването на въздуха и водите или за наблюдение и оптимизиране на начина, по който се използват енергията и природните ресурси. Европа се нуждае от цифров сектор, който поставя най-силно ударение върху устойчивостта, като гарантира, че цифровите инфраструктури и технологии стават доказуемо по-устойчиви и по-ефективни по отношение на енергията и ресурсите и допринасят за устойчива кръгова и климатично неутрална икономика и общество в съответствие с Европейския зелен пакт.

- (5) Следва да се изпълняват мерките, предвидени в съобщението „Цифров компас“, с цел ускорено изпълнение на действията, определени в стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа, въз основа на съществуващите инструменти на Съюза (като програмите за сближаване, инструмента за техническа помощ, Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета⁸, Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁹ и Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰), и на средствата, предназначени за цифровия преход съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета¹¹. Ето защо с настоящото решение следва да се създаде политическа програма „Път към цифровото десетилетие“ с цел да се постигне, ускори и очертае успешна цифрова трансформация на икономиката и обществото на Съюза.
- (6) С цел да се следва траекторията на Съюза по отношение на темпа на цифровата трансформация, е необходимо да се определят цифрови цели. Тези цели следва да бъдат свързани с конкретни области, в които напредъкът в рамките на Съюза следва да се постига колективно. Целите са съобразени с четирите основни направления в съобщението „Цифров компас“, които са определени като първостепенно важни области за цифровата трансформация на Съюза: цифрови умения, цифрови инфраструктури, цифровизация на предприятията и на обществените услуги.
- (7) Цифровите умения — основни и задълбочени — са от първостепенно значение за укрепване на колективната устойчивост на обществото на Съюза. От възможностите на цифровото десетилетие ще могат да се възползват гражданите, които разполагат с повече способности и възможности за влияние благодарение на цифровите технологии. Освен това обучението и образованието

⁸ Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L 166, 11.5.2021 г., стр. 1).

⁹ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

¹⁰ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

¹¹ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

в областта на цифровите технологии следва да подкрепя работна сила, в която много повече хора в сравнение с днес ще могат да придобиват специализирани цифрови умения, за да получат качествени работни места и удовлетворяващи ги кариери, като стремежът е двата пола да бъдат представени поравно. Освен това съществени фактори за възползването от предимствата на цифровизацията, за по-нататъшното технологично развитие и за водещата роля на Европа в областта на цифровите технологии са устойчивата цифрова инфраструктура за свързаност, микроелектрониката и възможностите за обработване на огромни масиви от данни. Необходима е отлична и сигурна свързаност за всички и навсякъде в Европа, включително в селските и отдалечените райони¹². Потребностите на обществото от широколентова връзка за качване и изтегляне непрекъснато нарастват. До 2030 г. мрежите с гигабитова скорост следва да бъдат достъпни за всички, които се нуждаят или желаят такъв капацитет. Освен това се очаква микропроцесорите, които днес вече са в основата на повечето ключови, стратегически вериги за създаване на стойност, да бъдат още потърсени в бъдеще, особено най-иновативните. Изключително важни способстващи фактори се очаква също да бъдат климатично неутралните и силно защитени периферни възли, гарантиращи достъп до услуги за данни с ниска латентност независимо къде се намират предприятията, както и квантови технологични възможности.

- (8) Освен способстващи фактори, всички споменати технологии ще залегнат в основата на нови продукти, нови производствени процеси и нови бизнес модели, основани на справедливо споделяне на данни в икономиката, основана на данните. Трансформацията на предприятията ще зависи от способността им бързо и повсеместно да въвеждат нови цифрови технологии, включително в обособените среди на промишлеността и услугите, които понастоящем изостават.
- (9) Демократичният живот и обществените услуги също ще зависят в решаваща степен от цифровите технологии, които съответно следва да бъдат напълно достъпни за всички в своя възможно най-модерен вариант, осигурявайки лесни за използване, ефективни и персонализирани услуги и инструменти с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот.
- (10) Комисията следва да преразгледа тези цифрови цели до юни 2026 г., за да прецени дали те все още отговарят на наистина амбициозните цели на цифровата трансформация и да ги осъвремени или да въведе допълнителни цифрови цели, ако е необходимо.
- (11) Хармоничният, приобщаващ и стабилен напредък към постигане на цифрова трансформация и на цифровите цели в Съюза изисква всеобхватна, стабилна, надеждна, гъвкава и прозрачна форма на управление, основана на тясно сътрудничество и координация между институциите, органите и агенциите на Съюза, от една страна, и държавите членки, от друга. Чрез подходящ механизъм следва да се гарантира координацията на сближаването, както и съгласуваността и ефективността на политиките и мерките на равнището на Съюза и на национално равнище. Поради това за прилагането на съобщението „Цифров

¹² Дългосрочна визия за селските райони на ЕС (COM/2021/345 final).

компас“ е необходимо да се предвидят разпоредби за механизъм за мониторинг и сътрудничество.

- (12) За да могат да се установяват недостатъците в стратегическия цифров капацитет на Съюза, системата за мониторинг на този механизъм следва да е усъвършенствана. Той следва да включва и механизъм за докладване, наред с другото, на постигнатия напредък в посока изпълнение на визията за 2030 г. и на съответните цифрови цели, както и на по-общото състояние на съответствието с целите, определени в настоящото решение. Той следва да създаде рамка за сътрудничество между Комисията и държавите членки за намиране на решения в установените проблемни области и за предлагане на целенасочени и ефективни корективни мерки.
- (13) Индексът за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI)¹³ следва да стане част от доклада за състоянието на цифровото десетилетие и да се използва за мониторинга на напредъка в изпълнението на цифровите цели. Този мониторинг следва да включва анализ на показателите, измерващи напредъка на равнище държави членки, националните политики и инициативи, насочени към постигането на целите на настоящото решение и на задачите, както и хоризонтални и тематични анализи за проследяване на цифровата трансформация на европейските икономики, и класиране на държавите членки по напредъка им в тази област. По-специално, измеренията и показателите на DESI следва да бъдат приведени в съответствие с цифровите цели, определени в настоящото решение. С актове за изпълнение, които трябва да бъдат приети от Комисията, следва да се определят ключови показатели за ефективност (КПЕ) за всяка цифрова цел. Когато е необходимо, ключовите показатели за ефективност следва да се актуализират с цел да продължи ефективният мониторинг и да бъде отчетено технологичното развитие. Механизмът за събиране на данни в държавите членки следва да бъде укрепен, за да представя цялостно състоянието на напредъка в изпълнението на цифровите цели, както и информация за съответните политики, програми и инициативи на национално равнище. Въз основа на прегледите и когато е необходимо, Комисията следва да изготвя, след консултации с държавите членки, пътна карта, в която да определя бъдещите потребности от събиране на данни. . При определянето на DESI Комисията следва да разчита до голяма степен на официални статистически данни, събирани в рамките на различни проучвания на Съюза относно информационното общество¹⁴. При събирането на данни за онези важни показатели, които не са обект на проучванията на Съюза, Комисията следва да си послужи със специални проучвания.
- (14) С цел да бъдат съзакондателите информирани за напредъка на цифровата трансформация в Съюза, Комисията следва да представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад за състоянието на цифровото

¹³ DESI е ежегоден набор от анализи и показатели за измерване, които от 2014 г. насам се използват за мониторинг на цялостния напредък на Европа и за сравняване на напредъка на отделните държави членки в цифровата област. Те представляват и отправна информация за процеса на европейския семестър и за специфичните за всяка държава препоръки.

¹⁴ Регламент (ЕО) № 1006/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за изменение на Регламент (ЕО) № 808/2004 относно статистическите данни на Общността за информационното общество (ОВ L 286, 31.10.2009 г., стр. 31—35).

десетилетие, съдържащ преглед и анализ на цифровата трансформация на Съюза и оценка на постигнатия напредък по отношение на целите на цифровото десетилетие и цифровите цели за периода до 2030 г. Докладът за състоянието на цифровото десетилетие и по-специално DESI следва да предоставят отправна информация за европейския семестър, включително за аспектите, свързани с Механизма за възстановяване и устойчивост.

- (15) По-специално Комисията следва да докладва напредъка по отношение на цифровите цели, като подробно описва степента на напредък на Съюза спрямо прогнозните траектории за всяка цел, да оценява усилията, необходими за постигането на всяка цел, включително недостига на инвестиции в цифров капацитет, и да подобрява осведомеността относно действията, необходими за повишаването на цифровия суверенитет. Докладът следва да включва и оценка на изпълнението на съответните регулаторни предложения, както и на действията, предприети на равнището на Съюза и на държавите членки.
- (16) Въз основа на този анализ докладът ще включва конкретни препоръки за политики, мерки и действия. Когато препоръчва политики, мерки или действия в доклада, Комисията следва да взема предвид най-новите налични данни, поетите съвместни ангажименти, политиките и мерките, определени от държавите членки, както и напредъка по отношение на препоръчаните действия, посочени в предишни доклади и разгледани в хода на годишното сътрудничество. Освен това Комисията следва да взема предвид различията в потенциала на отделните държави членки да допринасят за постигането на цифровите цели, както и политиките, мерките и действията, които вече са въведени и се считат за подходящи за постигането на целите, дори ако ефектът от тях все още не е реализиран.
- (17) В годишния доклад за състоянието на цифровото десетилетие следва да се представя прилагането на цифровите принципи, утвърдени в [да се въведе заглавието на тържествената декларация].
- (18) С цел да се гарантира постигането на целите на цифровото десетилетие и на цифровите цели, определени в настоящото решение, както и ефективният принос на държавите членки в това отношение, механизмът за мониторинг и сътрудничество следва да е структуриран и прилаган така, че да осигурява обмен на информация и най-добри практики чрез конструктивен и приобщаващ диалог между държавите членки и Комисията.
- (19) Комисията, съвместно с държавите членки, следва да разработи прогнозни траектории за Съюза с цел постигане на цифровите цели, определени в настоящото решение. След това тези прогнозни траектории следва да бъдат превърнати от държавите членки в национални траектории, когато е възможно. В националните траектории следва да бъде взет предвид и отразен различният потенциал на държавите членки да допринасят за постигането на цифровите цели. Тези траектории следва да способстват за оценяването на напредъка във времето съответно на равнището на Съюза и на национално равнище.
- (20) За да може сътрудничеството между Комисията и държавите членки да е ефикасно и ефективно, държавите членки следва да представят на Комисията национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, обхващащи

периода до 2030 г. („национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие“), като предложат, когато това е възможно и измеримо на национално равнище, национални траектории, описващи всички приети, планирани или прилагани инструменти с оглед на това да се допринесе за постигането на равнище Съюз на целите на настоящото решение и на цифровите цели. Тези национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие следва да бъдат първостепенно важен инструмент за координиране на политиките на държавите членки и за осигуряване на предвидимост за пазара. Държавите членки следва да вземат предвид съответните секторни инициативи, както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, и да осигурят съгласуваност с тях. През годишния цикъл на сътрудничество държавите членки биха могли да предлагат корекции на своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, за да вземат предвид развитието на цифровия преход на равнището на Съюза и на национално равнище и да отговорят по-специално на препоръчаните от Комисията политики, мерки и действия.

- (21) Своевременното осигуряване на радиочестотен спектър и достъпът до него са от ключово значение за постигането на целите за свързаност, залегнали в програмата „Път към цифровото десетилетие“. В този контекст държавите членки и ползвателите на радиочестотния спектър се нуждаят от предвидимост и сигурност и същевременно от гъвкавост (въз основа на променящите се потребности) при планирането на етапите за осигуряване на радиочестотен спектър. Особено в условията на бързо развиващ се процес на цифрова и екологична трансформация, ранната информация за бъдещата разполагаемост на радиочестотен спектър и приносът на ключови заинтересовани страни (като държавни органи, промишленост и потребители) за определянето на междинни етапи биха увеличили правната сигурност и предвидимостта за инвестиране.
- (22) Тъй като радиочестотният спектър е от първостепенно значение за постигането на цифровите цели, и по-специално на сигурна, ефективна и устойчива цифрова инфраструктура, държавите членки следва също така да докладват за своите приети и бъдещи политики и мерки по отношение на разполагаемостта и възможността за използване на радиочестотния спектър от съществуващите ползватели и потенциалните инвеститори и оператори. Без да се засяга възможността Комисията да предлага нови стратегически ориентации или механизми на политиката в областта на радиочестотния спектър съгласно член 4, параграф 4 от Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета¹⁵, Комисията би могла да предоставя подходящи насоки в това отношение, за да се постигнат общите и цифровите цели, определени в настоящото решение.
- (23) Диалогът за сътрудничество между Комисията и държавите членки следва да започне с оценка на техните национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и да се основава на предоставените данни и направената оценка в доклада за състоянието на цифровото десетилетие, както и на становищата, получени от съответните заинтересовани страни.

¹⁵ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

- (24) Впоследствие сътрудничеството следва да бъде структурирано в рамките на годишен цикъл. Графикът на годишното сътрудничество следва да е съобразен с необходимостта от отразяване на резултатите от предходното сътрудничество, както и с мерките, действията и корекциите в националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, предложени в доклада за следващата година.
- (25) За постигането на напредък в осъществяването на целите в съответствие с прогнозните траектории, държавите членки, за които в доклада се счита, че не са постигнали достатъчен напредък в дадена област, следва да представят коригиращи мерки и действията, които възнамеряват да предприемат, за да напреднат повече във въпросната критична област. Освен това Комисията и държавите членки следва да разглеждат как държавите членки са изпълнили, заедно и поотделно, препоръчаните в доклада от предходната година политики, мерки и действия. Дадена държава членка може да поиска започването на процес на партньорска оценка, за да даде възможност на други държави членки да коментират предложенията, които тя възнамерява да представи в своята национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие, по-специално по отношение на тяхната пригодност за постигане на конкретна цел. Комисията също може да предложи започването на процес на партньорска проверка по отношение на стратегическата пътна карта на дадена държава членка за цифровото десетилетие.
- (26) Комисията и една или повече държави членки може да поемат съвместни ангажименти по отношение на координираните действия, които биха искали да предприемат за постигане на целите, да създават многонационални проекти и да съгласуват всякакви други мерки и действия на равнището на Съюза и на национално равнище с цел постигане на напредък към осъществяването на целите в съответствие с прогнозните траектории.
- (27) Ефективното прилагане на препоръчаните политики, мерки и действия, както и на националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и техните корекции, е от решаващо значение за постигането на общите и цифровите цели. Ако дадена държава членка не успее да приложи ефективно тези мерки и причините за това бъдат счетени за недостатъчни, Комисията може да приеме отделна препоръка, без да се засягат правомощията на Комисията съгласно Договора. Тези препоръки следва да отчитат и допълват последните специфични за всяка държава препоръки, формулирани в контекста на европейския семестър.
- (28) Съответната държава членка следва да вземе предвид препоръката в максимална степен и, когато е целесъобразно, да коригира своята национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие. В случай че дадена държава членка не възнамерява да изпълни препоръката, тя следва да представи мотивите, поради които е решила да не я изпълнява, и да ги оповести публично.
- (29) За да осигури прозрачност и участие на обществеността, Комисията следва да взаимодейства с всички заинтересовани страни. За тази цел Комисията следва да поддържа тясно сътрудничество със заинтересованите страни, включително с частни и публични субекти, като например публичноправни органи от образователния или здравния сектор, и да се консултира с тях относно мерките за ускоряване на цифровата трансформация на равнището на Съюза. Участието на заинтересованите страни ще бъде важно и на равнището на държавите

членки, по-специално при приемането на техните национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и съответните корекции.

- (30) Многонационалните проекти, в които участват няколко държави членки, следва да създават условия за широкомащабна интервенция в ключови области, необходими за постигането на цифровите цели, по-специално чрез обединяване на ресурси от Съюза, държавите членки и, когато е целесъобразно, от частни източници. Те следва да се осъществяват координирано и в тясно сътрудничество между Комисията и държавите членки. Поради това Комисията следва да има централна роля в ускоряването на разгръщането на многонационални проекти като определи готовите за изпълнение многонационални проекти сред категориите проекти, включени ориентировъчно в приложението; в консултирането на държавите членки относно избора на механизъм за изпълнение, на източници на финансиране и тяхното съчетаване, по други стратегически въпроси, свързани с изпълнението на тези проекти, и относно избора на консорциум за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ) като механизъм за изпълнение, когато това е целесъобразно.
- (31) Публичното подпомагане за многонационалните проекти следва да се използва по-специално за преодоляване на неефективността на пазара или в неоптимални инвестиционни условия по съразмерен начин, без да се дублира или изтласква частното финансиране, и трябва да има ясно изразени предимства на европейското измерение, в съответствие с приложимото право на Съюза и националното право, което е съгласувано с правото на Съюза.
- (32) Многонационалните проекти следва да могат да привличат и съчетават по ефективен начин различни източници на финансиране от Съюза и държавите членки. Особено важна е възможността за съчетаване на средства от централно управлявана програма на Съюза с ресурси, заделени от държавите членки, включително, при определени условия, със средства по Механизма за възстановяване и устойчивост, както е обяснено в част 3 от насоките на Комисията до държавите членки относно плановете за възстановяване и устойчивост, както и със средства по Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд¹⁶. Когато това е оправдано от естеството на даден многонационален проект, той следва да бъде отворен и за субекти, различни от Съюза и държавите членки, включително за участие на частния сектор.
- (33) Комисията, в сътрудничество с държавите членки и в качеството си на координатор на многонационални проекти, следва да подпомага държавите членки при определянето на техните интереси в многонационални проекти, да дава насоки относно избора на оптималните механизми за изпълнение и да предоставя помощ при изпълнението, като допринася за това да има възможно най-широко участие.
- (34) Комисията следва да има възможност да създава, по искане на държавите членки и когато счита това за целесъобразно, по-специално в случаите, когато липсва друг подходящ механизъм за изпълнение, европейски консорциум за цифрова

¹⁶

Брюксел, 22.1.2021 г., SWD (2021) 12 final.

инфраструктура (КЕЦИ), който да изпълнява съответния многонационален проект.

- (35) С цел да се осигурят еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия по отношение на ключовите показатели за ефективност и за създаване на КЕЦИ. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷.

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

ГЛАВА 1

ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет

- (1) С настоящото решение се създава политическа програма „Път към цифровото десетилетие“ и се определя механизъм за мониторинг и сътрудничество за тази програма, който включва мерки за:
- а) определяне на ясна посока за цифровата трансформация на Съюза и за постигането на цифровите цели;
 - б) структуриране и стимулиране на сътрудничеството между институциите на Съюза и държавите членки;
 - в) гарантиране на последователността, съпоставимостта и пълнотата на мониторинга и докладването от страна на Съюза.
- (2) С настоящото решение се установява и рамка за многонационални проекти.

Член 2

Общи цели

Институциите на Съюза и държавите членки си сътрудничат с цел подкрепа и постигане на следните общи цели:

¹⁷ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- а) насърчаване на ориентирана към човека, приобщаваща, сигурна и отворена цифрова среда, в която цифровите технологии и услуги зачитат и укрепват принципите и ценностите на Съюза;
- б) укрепване на колективната устойчивост на държавите членки и преодоляване на цифровото разделение, по-специално чрез насърчаване на основни и специализирани цифрови умения за всички и подпомагане на разработването на високоефективни системи за цифрово образование и обучение;
- в) гарантиране на цифров суверенитет, по-специално чрез сигурна и достъпна цифрова инфраструктура, способна да обработва огромни масиви от данни и да създава условия за други технологични разработки, подкрепящи конкурентоспособността на промишлеността на Съюза;
- г) насърчаване на широкото въвеждане на цифров капацитет и прилагането му на практика, което ще осигури достъп до цифрови технологии и данни при леснопостижими и справедливи условия, за да се достигне високо равнище на цифров интензитет и иновации в предприятията на Съюза, по-специално в малките и средните предприятия;
- д) гарантиране, че участието в демократичния живот, обществените услуги и услугите в областта на здравеопазването и грижите са достъпни онлайн за всички, по-специално за групите в неравностойно положение, включително хората с увреждания, осигурявайки приобщаващи, ефикасни и персонализирани услуги и инструменти, съобразени с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот;
- е) гарантиране, че цифровите инфраструктури и технологии ще стават по-устойчиви и по-ефективни по отношение на енергията и ресурсите и ще допринасят за устойчива кръгова и климатично неутрална икономика и общество в съответствие с Европейския зелен пакт;
- ж) улесняване създаването на хармонизирани условия за инвестиции в цифровата трансформация в целия Съюз, включително чрез засилване на синергиите между фондовете на Съюза и националните фондове и чрез разработване на предвидими регулаторни подходи;
- з) гарантиране, че всички политики и програми, които са от значение за постигането на цифровите цели, се вземат предвид по координиран и последователен начин, за да допринасят пълноценно за цифровия преход.

Член 3

Определения

За целите на настоящото решение се прилагат следните определения:

- (1) „Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото“ (DESI) означава годишен набор от показатели за анализ и измерване, въз основа на които Комисията следи цялостното цифрово

представяне на Съюза и държавите членки в няколко измерения на политиката, включително техния напредък към цифровите цели, посочени в член 4;

- (2) „многонационални проекти“ означава мащабни проекти, които способстват за постигането на цифровите цели, посочени в член 4, включват финансиране от Съюза и държавите членки и отговарят на изискванията, посочени в член 12;
- (3) „статистика“ означава статистика съгласно определението в член 3, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸;
- (4) „партньорска оценка“ означава механизъм за оценка, чрез който държавите членки могат да коментират конкретни аспекти на политиките, мерките и действията, предложени от дадена държава членка и по-специално тяхната пригодност да допринесат за постигането на конкретна цел от цифровите цели, посочени в член 4, в контекста на годишното сътрудничество, установено в член 8, и който може да послужи за обмен на най-добри практики;
- (5) „прогнозна траектория“ означава предполагаемият път за всяка цифрова цел до 2030 г., за да се постигнат цифровите цели, посочени в член 4, изготвен и въз основа на данни за минали периоди, когато са налични такива.

ГЛАВА 2

ЦИФРОВИ ЦЕЛИ

Член 4

Цифрови цели

- (1) Институциите на Съюза и държавите членки си сътрудничат с цел постигане на следните цифрови цели в Съюза до 2030 г.:
 - (1) население с цифрови умения и висококвалифицирани специалисти в областта на цифровите технологии:
 - а) най-малко 80 % от хората на възраст 16—74 години да притежават поне основни цифрови умения;
 - б) най-малко 20 милиона заети ИКТ специалисти, като стремежът е двата пола да бъдат представени поравно;
 - (2) сигурни, производителни и устойчиви цифрови инфраструктури:

¹⁸ Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

- а) всички европейски домакинства да имат покритие от гигабитова мрежа и всички населени райони да бъдат обхванати от 5G;
 - б) производството на авангардни и устойчиви полупроводници в Съюза да възлиза на поне 20 % от световното производство по стойност;
 - в) в Съюза да са разположени най-малко 10 000 климатично неутрални периферни възли с висока степен на сигурност, разпределени по начин, който гарантира достъп до услуги за данни с ниска латентност (няколко милисекунди) независимо къде се намират предприятията;
 - г) до 2025 г. Европа да разполага със своя първи компютър с квантово ускоряване, което ще ѝ позволи да заеме водеща позиция в областта на квантовите изчислителни технологии до 2030 г.;
- (3) цифрова трансформация на предприятията:
- а) поне 75 % от предприятията в Съюза да използват:
 - (1) компютърни услуги „в облак“;
 - (2) големи информационни масиви;
 - (3) изкуствен интелект;
 - б) над 90 % от малките и средните предприятия (МСП) в Съюза да са достигнали поне основно ниво на цифров интензитет;
 - в) Съюзът да разширява потока от иновативни разрастващи се предприятия и да подобрява достъпа им до финансиране, като по този начин постигне най-малко удвояване на броя на фирмите „еднорози“;
- (4) цифровизация на обществените услуги:
- а) 100 % от ключовите обществени услуги да бъдат на разположение на европейските граждани и предприятия онлайн;
 - б) 100 % от гражданите на Съюза да имат достъп до своите медицински досиета (електронни здравни досиета (ЕЗД));
 - в) поне 80 % от гражданите на Съюза да използват средства за електронна идентификация (eID).
- (2) До 2026 г. Комисията ще преразгледа цифровите цели, посочени в параграф 1. Тя ще представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за резултатите от прегледа и законодателно предложение за преразглеждане на цифровите цели в параграф 1, ако счита, че за успешната цифрова трансформация на Съюза е необходимо да бъдат отчетени новостите в техническо, икономическо и социално отношение.

ГЛАВА 3

УПРАВЛЕНИЕ: МЕХАНИЗЪМ ЗА МОНИТОРИНГ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 5

Мониторинг на напредъка

- (1) Комисията следи напредъка на Съюза по отношение на общите и цифровите цели, посочени в членове 2 и 4. За тази цел Комисията разчита на индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI), а за целите на настоящото решение, в съответствие с член 25, параграф 2, тя определя в акт за изпълнение ключовите показатели за ефективност (КПЕ) за всяка цифрова цел. .
- (2) Държавите членки предоставят своевременно на Комисията необходимите статистически данни и информация, които се изискват за ефективния мониторинг на цифровия преход и на степента на постигане на цифровите цели, посочени в член 4. Това включва съответната информация за разполагаемостта и достъпността на радиочестотния спектър. Когато съответните статистически данни от държавите членки все още не са налични, Комисията може да използва алтернативна методология за събиране на данни, като например проучвания или пряко събиране на данни от държавите членки, след консултации с държавите членки. Използването на тази алтернативна методология за събиране на данни не засяга задачите на Евростат, определени в Решение 2012/504/ЕС на Комисията¹⁹.
- (3) Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, определя прогнозни траектории на равнището на Съюза за постигането на всяка от цифровите цели, които да послужат като основа за мониторинга и националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие. Когато е необходимо, Комисията актуализира една или повече от тези прогнозни траектории, като взема предвид техническото, икономическото или общественото развитие.
- (4) Държавите членки предоставят своевременно на Комисията необходимата информация за ефективния мониторинг на напредъка в прилагането на принципите, залегнали в [да се въведе заглавието на тържествената декларация].

Член 6

Доклад за състоянието на цифровото десетилетие

- (1) Комисията представя ежегодно на Европейския парламент и на Съвета доклад за състоянието на цифровото десетилетие. Той представлява изчерпателен доклад на Комисията за напредъка на Съюза в областта на цифровата

¹⁹ Решение 2012/504/ЕС на Комисията от 17 септември 2012 г. относно Евростат (ОВ L 251, 18.9.2012 г., стр. 49).

трансформация и включва индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI).

- (2) В този доклад Комисията представя оценка на напредъка на цифровия преход в Съюза спрямо цифровите цели, посочени в член 4, както и на това доколко се следват общите цели, посочени в член 2 и принципите, залегнали в [да се въведе заглавието на тържествената декларация]. Оценката на постигнатия напредък се извършва по-специално въз основа на анализ и сравнение на ключовите показатели за ефективност в DESI с прогнозните траектории на равнището на Съюза и, според случая, с националните прогнозни територии, а когато е приложимо — и въз основа на създаването и напредъка по отношение на многонационалните проекти.
- (3) В доклада за състоянието на цифровото десетилетие Комисията може да препоръча политики, мерки или действия, които да бъдат предприети от държавите членки в областите, в които напредъкът е бил недостатъчен за постигане на цифровите цели, посочени в член 4, или в които въз основа на резултатите от този доклад са били установени значителни пропуски и недостатъци. Тези препоръчани политики, мерки или действия може по-специално да засягат:
 - а) степента на амбициозност на предлаганите от държавите членки принос и инициативи с оглед на колективното постигане на общите и цифровите цели, посочени в членове 2 и 4;
 - б) политиките, мерките и действията на равнище държави членки и други политики и мерки с потенциално трансгранично значение;
 - в) всякакви допълнителни политики, мерки или действия, които може да са необходими въз основа на корекциите на националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие;
 - г) взаимодействието и съгласуваността между съществуващите и планираните политики, мерки и действия.
- (4) В доклада се отчитат съвместните ангажименти, посочени в член 8, параграф 4, както и тяхното изпълнение.
- (5) Докладът включва и информация за напредъка по отношение на вече препоръчаните политики, мерки или действия, посочени в параграф 3 от настоящия член и препоръките, приети съгласно член 9, и тяхното изпълнение.
- (6) Докладът може също да съдържа оценка на необходимостта от допълнителни политики, мерки или действия на равнището на Съюза.

Член 7

Национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие

- (1) До [шест месеца след влизането в сила на настоящото решение — конкретна дата, която следва да се въведе от СП], държавите членки представят на Комисията своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, които са в съответствие с общите и цифровите цели, определени в настоящото решение и допринасят за постигането им на равнището на Съюза. Държавите членки и Комисията вземат предвид съответните секторни инициативи и осигуряват съгласуваност с тях.
- (2) В своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие държавите членки определят:
- а) основните прилагани, приети и планирани политики, мерки и действия, допринасящи за постигането на общите и цифровите цели, посочени в членове 2 и 4;
 - б) националните прогнозни траектории, допринасящи за постигането на съответните цифрови цели, измерими на национално равнище;
 - в) очакваното отражение върху напредъка към всяка от цифровите цели в резултат на прилаганите, приетите и планираните политики, мерки и действия;
 - г) сроковете за изпълнение на приетите и планираните политики, мерки и действия, както и прогноза за сроковете, в които се очаква тези политики, мерки и действия да имат отражение върху постигането на цифровите цели.
- (3) Политиките, мерките и действията, посочени в буква а), са свързани с постигането на общите и цифровите цели съгласно настоящото решение, за които към датата на представяне на националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие или на коригирането на тези пътни карти е изпълнено едно или повече от следните условия:
- а) има влезли в сила пряко приложими нормативни актове на Съюза или национални нормативни актове;
 - б) поети са един или повече ангажменти за приемане на политики, мерки или действия;
 - в) заделени са финансови ресурси;
 - г) мобилизирани са човешки ресурси;
 - д) съответните национални органи са разпределили или предоставили радиочестотни ресурси или са поели ангажмент за разпределянето и предоставянето на такива ресурси;
 - е) те представляват други важни способстващи фактори, свързани с общите и цифровите цели.
- (4) Държавите членки представят общ преглед на инвестициите, които са необходими за напредък към постигането на общите и цифровите цели,

определени в техните национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, както и общо описание на източниците на тези инвестиции, включително, когато е приложимо, планираното използване на програми и инструменти на Съюза. Националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие може да включват предложения за многонационални проекти.

- (5) Държавите членки гарантират, че в техните национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие са взети предвид последните специфични за всяка държава препоръки, отправени в контекста на европейския семестър. При коригирането на националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие се вземат предвид препоръчаните политики, мерки и действия съгласно член 6, параграф 3 и препоръките, приети съгласно член 9.
- (6) Комисията предоставя насоки и съдейства на държавите членки при изготвянето на техните национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, включително относно начините за установяване на национално равнище, когато е възможно, на подходящи прогнозни траектории, които могат ефективно да допринесат за постигането на прогнозните траектории на равнището на Съюза.

Член 8

Годишно сътрудничество между Европейската комисия и държавите членки

- (1) Държавите членки и Комисията си сътрудничат тясно, за да определят начините за преодоляване на занижената ефективност в областите, в които не е отбелязан достатъчен напредък към постигането на една или повече от цифровите цели, посочени в член 4, или в които въз основа на резултатите от доклада за състоянието на цифровото десетилетие са установени значителни пропуски и недостатъци. При този анализ се отчитат по-специално различните възможности на държавите членки да допринесат за постигането на някои от цифровите цели и рискът забавянето по отношение на някои от тези цели да повлияе отрицателно върху постигането на други цифрови цели.
- (2) В срок от два месеца след публикуването на доклада за състоянието на цифровото десетилетие Комисията и държавите членки полагат усилия да обсъдят предварителните забележки на държавите членки, по-специално по отношение на политиките, мерките и действията, препоръчани от Комисията в този доклад.
- (3) В срок от пет месеца след публикуването на доклада за състоянието на цифровото десетилетие съответните държави членки представят на Комисията корекции на своите национални стратегически пътни карти за цифровото десетилетие, състоящи се от политики, мерки и действия, които те възнамеряват да предприемат, включително, когато е целесъобразно, предложения за многонационални проекти, за да се създадат условия за напредък в областите, за които се отнасят цифровите цели по член 4 и да се изпълнят общите цели по член 2. Ако дадена държава членка счита, че не са необходими действия и че не е необходимо да актуализира своята национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие, тя представя своите мотиви в писмен вид.

- (4) Във всеки момент от годишното сътрудничество Комисията и една или повече държави членки могат да поемат съвместни ангажменти, да се консултират с други държави членки относно политики, мерки или действия или да създават многонационални проекти, както е предвидено в член 12. Комисията или държава членка, която е предложила политика, мярка или действие, може също така да поиска започването на процес на партньорска оценка по отношение на конкретни аспекти на тази политика, мярка или действие, и по-специално по отношение на пригодността им да допринесат за постигането на конкретна цифрова цел. Резултатите от процеса на партньорска оценка може да бъдат включени в следващия доклад за състоянието на цифровото десетилетие.
- (5) Комисията полага усилия да информира държавите членки за препоръчаните политики, мерки и действия, които възнамерява да включи в доклада за състоянието на цифровото десетилетие, преди публикуването му.

Член 9

Препоръки

- (1) Ако дадена държава членка не успее да внесе подходящи корекции в своята национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие в съответствие с политиките, мерките или действията, препоръчани от Комисията съгласно член 6, параграф 3, без да посочи достатъчно причини за това, Комисията може да приеме препоръка с конкретен анализ на това как този пропуск би могъл да повлияе на постигането на общите и цифровите цели на настоящото решение.
- (2) Съответната държава членка взема предвид препоръката в максимална степен и когато е целесъобразно коригира своята национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие в срок от три месеца. Ако съответната държава членка счита, че не следва да коригира националната стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие в съответствие с препоръката или със съществена част от нея, тя представя на Комисията писмено своите мотиви и ги оповестява публично в срок от три месеца.
- (3) Препоръките допълват последните специфични за всяка държава препоръки, отправени в рамките на европейския семестър.
- (4) Освен това, когато Комисията стигне до заключението, че националните мерки са недостатъчни и излагат на риск навременното постигане на общите и цифровите цели, определени в настоящото решение, тя може да предложи подходящи мерки и да упражни правомощията си съгласно Договорите, за да гарантира колективното постигане на въпросните общи и цифрови цели.
- (5) В случай че дадена държава членка трайно се отклонява от прогнозната национална траектория в продължение на няколко години или не възнамерява да предприеме коригиращи действия въз основа на отправена от Комисията предишна препоръка, Комисията може да започне целенасочен диалог с въпросната държава членка и да информира Европейския парламент и Съвета за това.

- (6) Комисията информира Европейския парламент и Съвета за всяка препоръка, приета съгласно настоящия член.

Член 10

Сътрудничество

- (1) Комисията и държавите членки си сътрудничат тясно за целите на изпълнението на задълженията и задачите, установени в настоящото решение. Съответно държавите членки може да започнат диалог с Комисията или с Комисията и държавите членки по всеки въпрос, който е от значение за постигането на цифровите и общите цели. Комисията съдейства по подходящ начин с техническа помощ и експертен опит и организира структуриран обмен на информация и най-добри практики, като осигурява и координация.

Член 11

Консултации със заинтересованите страни

- (1) Комисията си сътрудничи тясно със заинтересованите страни от частния и публичния сектор, включително със социалните партньори, с цел събиране на информация и разработване на препоръчителни политики, мерки и действия за целите на прилагането на настоящото решение.
- (2) Когато приемат националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и техните корекции, държавите членки си сътрудничат със заинтересованите страни от частния и публичния сектор, включително със социалните партньори, в съответствие с националното законодателство.

ГЛАВА 4

РАМКА ЗА МНОГОНАЦИОНАЛНИ ПРОЕКТИ

Член 12

Многонационални проекти

- (1) Общата цел на многонационалните проекти е да способстват за постигането на цифровите цели.
- (2) Многонационалните проекти са насочени към една или повече от следните конкретни цели:
- а) подобряване на сътрудничеството на Съюза и на държавите членки за постигане на цифровите цели;
 - б) укрепване на върховите технологични постижения и промишлената конкурентоспособност на Съюза в областта на критичните технологии и цифровите продукти, услуги и инфраструктури, които са от съществено

значение за икономическото възстановяване и просперитета, за сигурността на гражданите и тяхната безопасност;

- в) справяне със стратегическите слабости и зависимости на Съюза по цифровите вериги на доставки;
- г) разширяване на разпространението и оптимално използване на цифрови решения в области от обществен интерес и в частния сектор;
- д) допринасяне за устойчивата цифрова трансформация на обществото и икономиката, която е от полза за всички предприятия и граждани в целия Съюз.

В приложението е представен ориентиран списък на възможните области на дейност, в които може да се разработват многонационални проекти, насочени към тези специфични цели.

- (3) В многонационалния проект участват най-малко три държави членки.
- (4) Към многонационалните проекти продължава да се прилага съответното право на Съюза и националното право, съвместимо с правото на Съюза.
- (5) Комисията може да приеме препоръка за създаването на многонационален проект или да покани държава членка да участва в многонационален проект, отговарящ на изискванията на параграфи 1—3, като отчита напредъка в изпълнението на националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и прилагането на препоръчаните от Комисията действия. Комисията и държавите членки могат също така да поемат съвместен ангажимент за създаване на многонационален проект или за присъединяване към такъв.

Член 13

Подбор и изпълнение на многонационални проекти

- (1) Като взема предвид предложенията за многонационални проекти в националните стратегически пътни карти за цифровото десетилетие и съвместните ангажименти, Комисията, в тясно сътрудничество с държавите членки, изготвя и публикува като приложение към доклада за състоянието на цифровото десетилетие стратегическите принципи и приоритети при изпълнението на многонационалните проекти, както и доклад за напредъка на многонационалните проекти, избрани за изпълнение към момента на публикуване на доклада.
- (2) Всички програми и инвестиционни схеми на Съюза, ако това е позволено от правилата, заложи в правното основание на програмата, могат да се

използват в даден многонационален проект в зависимост от видовете действия, необходими за постигането на поставената цел.

- (3) Когато е целесъобразно, за многонационални проекти може да допринасят и други субекти, били те публични или частни.
- (4) Многонационалните проекти може да се осъществяват чрез следните механизми за изпълнение:
 - а) съвместни предприятия;
 - б) консорциуми за европейска научноизследователска инфраструктура;
 - в) агенциите на Съюза;
 - г) независимо — от съответните държави членки;
 - д) за създаване на необходимите условия за изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес съгласно член 107, параграф 3, буква б) от Договора;
 - е) консорциуми за европейска цифрова инфраструктура в съответствие с глава 5 от настоящото решение;
 - ж) всеки друг подходящ механизъм за изпълнение.

Член 14

Ускорител на многонационални проекти

- (1) След издаването на препоръка на Комисията по член 12, параграф 5 или поемането на съвместен ангажимент, или по искане на участващите държави членки Комисията координира изпълнението на даден многонационален проект в ролята на ускорител на този проект.
- (2) На първия етап от координацията Комисията публикува покана за изразяване на интерес, адресирана до всички държави членки. Целта на поканата за изразяване на интерес е да се установи дали някоя държава членка възнамерява да участва в многонационалния проект и какъв финансов или нефинансов принос предлага да осигури.
- (3) На втория етап от координацията, ако поне три държави членки проявят интерес към даден многонационален проект и същевременно предложат финансови или нефинансови ангажименти за този проект, Комисията, след като се консултира с всички държави членки, дава насоки за избора на подходящ механизъм за изпълнение, за източниците на финансиране и за тяхното съчетаване в рамките на проекта, както и за други стратегически аспекти, свързани с изпълнението на този проект. Комисията може също така по своя инициатива да предложи на участващите държави членки да координира многонационален проект в съответствие с етапите, описани в параграфи 2 и 3.

- (4) Комисията може да даде насоки относно създаването на нов консорциум за европейска цифрова инфраструктура в съответствие с член 15.
- (5) Комисията подпомага изпълнението на многонационалните проекти, като предоставя, когато е целесъобразно, услугите и ресурсите, посочени в член 10.

ГЛАВА 5

КОНСОРЦИУМ ЗА ЕВРОПЕЙСКА ЦИФРОВА ИНФРАСТРУКТУРА

Член 15

Цел и статут на консорциума за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ)

- (1) Държавите членки може да изпълняват многонационален проект посредством консорциум за европейска цифрова инфраструктура (КЕЦИ).
- (2) КЕЦИ придобива правосубектност от датата на влизане в сила на решението на Комисията, посочено в член 16, параграф 3, буква а).
- (3) Във всяка държава членка КЕЦИ се ползва с най-широката правоспособност, предоставяна на юридическите лица съгласно националното законодателство. Той може по-специално да придобива, притежава и да се разпорежда с движима, недвижима и интелектуална собственост, да сключва договори и да бъде страна в съдебно производство.
- (4) КЕЦИ има седалище по устав на територията на държава членка.

Член 16

Създаване на КЕЦИ

- (1) Държавите членки, които кандидатстват за създаването на КЕЦИ („заявители“), подават заявление до Комисията. Заявлението се подава в писмена форма и съдържа следното:
 - а) искане до Комисията за създаване на КЕЦИ;
 - б) предлаган устав на КЕЦИ;
 - в) техническо описание на многонационалния проект, който ще се изпълнява от КЕЦИ;
 - г) декларация, с която приемащата държава членка признава КЕЦИ като международна организация по смисъла на член 143, буква ж) и член 151, параграф 1, буква б) от Директива 2006/112/ЕО на Съвета²⁰ и по смисъла

²⁰ Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр 1).

на член 12, параграф 1, буква б) от Директива 2008/118/ЕО на Съвета²¹, считано от датата на неговото създаване. Ограниченията и условията на предвидените в тези разпоредби освобождавания се определят в споразумение, сключено от членовете на КЕЦИ.

- (2) Комисията оценява заявлението, като взема предвид целите на настоящото решение и практическите съображения, свързани с осъществяването на многонационалния проект, който ще се изпълнява от КЕЦИ.
- (3) Като взема предвид резултатите от оценката, посочена в параграф 2, и в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 25, параграф 2, Комисията приема едно от следните решения чрез актове за изпълнение:
 - а) решение за създаване на КЕЦИ, след като е стигнала до заключението, че са изпълнени изискванията, посочени в настоящата глава;
 - б) решение за отхвърляне на заявлението, ако е стигнала до заключението, че не са изпълнени изискванията, посочени в настоящата глава, включително при липса на декларацията, посочена в член 16, параграф 1, буква г). В този случай държавите членки все пак може да създадат консорциум чрез споразумение, но той нито ще се именува КЕЦИ, нито ще се ползва от структурата за изпълнение, установена в настоящата глава.
- (4) Решението по параграф 2 се съобщава на заявителите. Когато заявлението е отхвърлено, мотивите за това решение се обясняват ясно и точно на заявителите.
- (5) Решението за създаване на КЕЦИ се публикува в *Официален вестник на Европейския съюз*.
- (6) Съществените елементи от устава на КЕЦИ, посочени в член 19, параграф 1, букви а) и в), и ако е приложимо, съдържащи се в заявлението, се прилагат към решението за създаване на КЕЦИ.

Член 17

Членство

- (1) В КЕЦИ членуват най-малко три държави членки. Членове на КЕЦИ с право на глас са само държавите членки, които осигуряват финансов или нефинансов принос.
- (2) След приемането на решение за създаване на КЕЦИ други държави членки може да се присъединят като членове по всяко време при справедливи и разумни условия, посочени в устава.

²¹ Директива 2008/118/ЕО на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общия режим на облагане с акциз и за отмяна на Директива 92/12/ЕИО (ОВ L 9, 14.1.2009 г., стр. 12).

- (3) Държавите членки, които не осигуряват финансов или нефинансов принос, може да се присъединят към КЕЦИ като наблюдатели без право на глас.
- (4) КЕЦИ може да бъде отворен за участие на субекти, различни от държавите членки, включително, *inter alia*, за международни организации и частни субекти, според посоченото в устава. В такъв случай държавите членки заедно притежават мнозинството от правата на глас в събранието на членовете, независимо от размера на участие на субекти, различни от държавите членки.

Член 18

Управление

- (1) КЕЦИ разполага най-малко със следните два органа:
 - а) събрание на членовете в състав държавите членки, други субекти, посочени в член 17, параграф 4, и Комисията като орган с пълни правомощия за вземане на решения, включително за приемане на бюджета;
 - б) директор, назначен от събранието на членовете, като изпълнителен орган и законен представител на КЕЦИ.
- (2) Комисията участва в обсъжданията на събранието на членовете без право на глас. Същевременно, когато за многонационален проект се използват финансови средства по централно управлявана програма на Съюза, Комисията има право на вето върху решенията на събранието.
- (3) В устава на КЕЦИ се определят конкретни разпоредби относно управлението в съгласие с изискванията по параграфи 1 и 2.

Член 19

Устав на КЕЦИ

- (1) Уставът на КЕЦИ съдържа най-малко следното:
 - а) списък на членовете и наблюдателите и процедура за промени в членството и представителството, която запазва правото на неучастващите държави членки да се присъединят към КЕЦИ;
 - б) подробно описание и ориентировъчен график на многонационалния проект и ако е приложимо — задачите на членовете;
 - в) седалище и наименование по устав;
 - г) права и задължения на членовете, включително задължението да правят вноски в бюджета;
 - д) права на глас;

- е) правила за собствеността върху инфраструктурата, интелектуалната собственост и други активи, според случая.
- (2) Изменения на устава се извършват по реда на член 16.

Член 20

Отговорност

- (1) КЕЦИ носи отговорност за своите финансови задължения.
- (2) Финансовата отговорност на членовете по отношение на задълженията на КЕЦИ се ограничава до техните съответни вноски, предоставяни на КЕЦИ. Членовете може да посочат в устава, че ще поемат отговорност до точно определен размер, надхвърлящ техните съответни вноски, или че ще поемат неограничена отговорност.
- (3) Съюзът не носи отговорност за финансовите задължения на КЕЦИ.

Член 21

Приложимо право и компетентна юрисдикция

- (1) Създаването и вътрешното функциониране на КЕЦИ се уреждат от:
 - а) правото на Съюза, и по-специално от настоящото решение;
 - б) правото на държавата, в която се намира седалището по устав на КЕЦИ, в случаите, когато въпросите не се уреждат или се уреждат само частично от актовете, посочени в буква а);
 - в) устава и правилата за прилагането му.
- (2) Без да се засягат случаите, в които Съдът на Европейския съюз е компетентен по силата на Договорите, чия е компетентността за разрешаване на спорове между членовете във връзка с КЕЦИ, между членовете и КЕЦИ, както и между КЕЦИ и трети страни, се определя от правото на държавата, в която се намира седалището по устав на КЕЦИ.

Член 22

Ликвидация

- (1) В устава се определя процедурата, която се прилага при ликвидацията на КЕЦИ след решение на събранието на членовете. Ликвидацията може да включва прехвърляне на дейности към друго юридическо лице.

- (2) В случай, че КЕЦИ не е в състояние да погаси задълженията си, се прилагат правилата за несъстоятелност на държавата, в която се намира седалището по устав на КЕЦИ.

Член 23

Докладване и контрол

- (1) КЕЦИ изготвя годишен доклад за дейността, който съдържа техническо описание на неговите дейности и финансов отчет. Той се одобрява от събранието на членовете и се предава на Комисията. Този доклад се предоставя на обществеността.
- (2) Комисията може да отправя препоръки по въпросите, включени в годишния доклад за дейността.

ГЛАВА 6

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 24

Предоставяне на информация

- (1) При поискване от Комисията държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изпълнение на задачите ѝ по настоящото решение, по-специално по отношение на информацията, необходима за прилагането на членове 7, 8 и 9. Информацията, изисквана от Комисията, е пропорционална с оглед на изпълнението на тези задачи. Когато предоставяната информация се отнася за информация, която вече е била предоставена от предприятия по искане на държава членка, съответните предприятия се информират за това.

Член 25

Комитет

- (1) Комисията се подпомага от комитет („Комитет по комуникациите“). Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
- (2) При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011 във връзка с член 8 от него.

Член 26

Влизане в сила

- (1) Настоящото решение влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател